

ROMANJE V LUJÁN

Bodi nam pozdravljena, o, nebes kraljica!
Nikdar dosti slavljena, Mati in Devica.

V nedeljo, 3. maja, smo Slovenci zopet romali k Mariji v Lujan. Ob 9.30 smo začeli sveto mašo za vse žive in rajne Slovence v Argentini. Mašo je daroval zaslužni nadškof msgr. Andrej Stanovnik OFM Cap. ob somaševanju našega delegata, dušnega pastirja gospoda Francija Cukjatija.

Ubrano petje moških glasov pod vodstvom Andrejke Selan Vombergar in ob spremljavi na orgle Matjaža Rožanca je popestrilo doneče Marijine pesmi ob veliki udeležbi Slovencev.

Berila in psalm so brali Marjana Modic Cestnik, Francka Klanjšček Korošec in Dani Grbec.

Bila je tudi priložnost za sveto spoved pri gospodu Robertu Brestu, Janezu Cukjatiju in Pavlu Erjavcu, seveda je spovedovalo tudi več argentinskih duhovnikov.

Gospod Franci se je zahvalil vsem za sodelovanje, posebno za skrita in tiha dela in molitve, ki jih opravljajo ljudje, za katere sploh ne vemo, kaj vse naredijo.

Zahvaljujemo se posebno naši mladini, ki vedno pomaga z najboljšim razpoloženjem in dobro voljo.

Po dveh letih smo lahko zopet parkirali v parku v bližini lujanske bazilike, ki smo ga kar malo pogrešali. Tam smo izrabili čas za kosilo, počitek, kavico in klepet s sorojaki ter

seveda igrice za otroke in ne tako otroke, do popoldanske pobožnosti ob 14:00, kjer so se ob oltarju zbrali narodne noše, moški zbor, ministranti in seveda duhovniki.

Ob prekrasnih kipih Lujanske Marije in Marije Pomagaj ki so jih nosili naši pridni fantje, smo v procesiji molili rožni venec, ki ga je vodil Janez Filipič, in peli naše prekrasne Marijine pesmi. Po povratku v baziliko smo pred Najsvetejšim zapeli litanije Matere Božje, se njej izročili v varstvo in dobili romarski blagoslov.

Posebno poudarjam vedenje naših otrok, naj bo v narodni noši ali pa z učitelji: kako so se pridno obnašali, lepo molili in peli!

Za konec smo zapeli še našo mogočno "Marija skoz življenje", med katero nikoli ne manjkajo solze, prošnje, zahvale ter lepo bitje srca, čeprav se pojavi tudi kak bridki spomin.

Lepo vreme nam je pomagalo, da smo se napolnjeni sreče, veselja in Božjega blagoslova vrnili na svoje domove.

*Venec rajske zdaj časti ti obdaja glavo.
K tebi rado vse hiti, vse ti poje slavo.
Milostno pogledj na nas, Mati Bogu mila,
dobra bodi nam ves čas, kot do zdaj si bila!*

Maruša Zurc

HOMILIJA | msrg. Andrej Stanovnik

Kmalu bo minilo osem desetletij našega romanja v Luján. Sem prihajamo predvsem zato, da se zahvalimo za dar vere in življenja, kar se letos ujema z 800. obletnico smrti svetega Frančiška Asiškega. Vabim vas, da se spomnimo te pomembne obletnice našega svetnika, saj nam s svojo vero in življenjem, zlasti v svojih zadnjih letih, pušča sporočilo, da bolje razumemo Božjo besedo, ki smo jo pravkar razglasili, in jo tako lahko danes izkoristimo v svojem življenju.

Spominjamo se, da je sveti Frančišek zadnje mesece svojega življenja preživel skoraj slep in zelo bolan. Prav v tem obdobju je sestavil Pesem stvarstva, eno najlepših pesmi v zgodovini: Hvaljen bodi, moj Gospod, za brata sonce, ki nam daje dan in nas razsvetljuje, itd. Prav v tem obdobju svoje telesne slepote je Frančišek imel najjasnejši in najgloblji pogled na vse stvari. Kakšno je sporočilo te slepote, ki rodi tako presenetljiv kot čudovit pogled?

Sveti Frančišek Asiški nas uči, da pravo videnje ljudi in stvari izvira iz kontemplacije Jezusa Kristusa, in to križanega. Z drugimi besedami, ljudje ne začnemo globoko gledati, ko odpremo oči, ampak ko odpremo srce. Izkušnja tega svetnika nas uči, da je za pravo videnje potrebno imeti pogum, da gremo skozi slepoto lastne volje in se odpremo ljubezni, ki ni ljubljena, torej v Kristusa in tega križanega. V tej ljubezni odkrijemo, da je Bog Oče in da njegova usmiljena ljubezen zajema vse ljudi in vse stvarstvo.

Prvi pričevalci, ki so srečali vstalega Jezusa, ga niso takoj prepoznali. Janezov evangelij (14,1-12), ki ga danes oznanjamo, nam pripoveduje o želji dveh apostolov, Tomaža in Filipa, da bi izvedela, kdo je ta človek, ki jim govori o svojem odhodu v Očetovo hišo. Besede, ki jih Jezus namenja njim, so velika tolažba in veljajo danes za vse, ki ga iščejo: »Ne vznemirjajte se v srcu,« in nato doda: »Jaz sem pot, resnica in življenje.« Kako prijetno in spodbudno je za nas romarje slišati te Jezusove besede.

Danes moramo mi, slovenski romarji, ljubitelji naše Matere Device Marije, očistiti svoj pogled in svoja srca, da bi videli Jezusa. In tako, z njegovim pogledom in srcem, pogledjmo na naše brate in sestre, da bi s čistimi očmi pregledali naše načrte in sanje, in z obnovljeno vero in upanjem nosili tudi naša razočaranja in naše bolečine. Tukaj smo, da se ozdravimo duhovne slepote, saj smo prepričani, da nam bo po ljubeči prip-

rošnji naše blažene Device iz Lujána njen Sin Jezus podaril to milost.

To ozdravljenje se doseže s hojo po poti ponižnosti, z očmi uprtimi v Jezusa in z dobro voljo sprejeti usodo zrna pšenice, ki pade v zemljo in umre. Moč ponižnosti odpira srce za zaupanje in prijateljstvo. Pri takem življenju je kontemplacija sproščena drža, ki se spremeni v sočutno in solidarno bližino s sočlovekom. Za izpolnitev te naloge, ki presega naše moči, potrebujemo Jezusov pogled in njegovo srce.

Zato, draga Devica iz Lujána, ki te od otroštva poznamo z domačim imenom kot Marija Pomagaj, in danes v tvoji hiši, skupno s tolikimi romarji, v tvojem nežnem in materinskem objemu srečujemo neskončno in ljubečo Božjo usmiljenost, ki nas sprejema, očičuje in globoko prenavlja. Zelo dobro nam naredi, da se počutimo potopljeni sredi tolikih bratov in sester, ki skupaj hodimo proti Bogu, ki nas pričakuje. Še lepše pa je vedeti, da se Kristus sam približa kot romar in hodi z nami in med nami. Vse to nas napolnjuje z veseljem in mirom, vero in upanjem, lajša našo utrujenost in nam daje nove moči za nadaljevanje naše romarske poti.

Naša ljuba Mati Božja, Marija Pomagaj, tvoji sinovi in hčere, ki romamo po tej lepi, bogati in blagoslovljeni argentinski zemlji, polagamo v tvoje srce globok klic, ki izvira iz našega srca: prosimo te, da nam pomagaš graditi mostove bratstva med vsemi. Smo kot suha zemlja zamer in predsodkov, ki kliče po blagem dežju odpuščanja, sprave, resnice in pravičnosti. Ne bo domovine za vse, dokler ne začutimo globoke želje po spravi in medsebojnem odpuščanju, bistvena pripravljenost za zavzeto delo v imenu resnice in pravičnosti.

Mi, potomci generacije, ki je izkusila nesmiselno sovraštvo med brati, smo počasi začeli razumeti, da ko hodimo po poti srečanja, se je dobro znova zaznamovati z znamenjem križa. V tem zdravilnem in odrešilnem znamenju, znamenju križane ljubezni, bomo lahko dozorevali v klic našega Stvarnika in Očeta, da gradimo sobivanje, v katerem se vsi spoštujemo, smo pripravljene si medsebojno odpuščati in se sprijazniti, medtem ko romamo naproti Božji Ljubezni, prebivališču v nebesih, ki nam ga je zagotovil vstali Jezus Kristus. Marija, Božja Mati in naša Mati, pokaži nam Jezusa, Pot, Resnico in Življenje, On je naš mir, upanje in veselje! Amen.

SVETOGORSKA KRALJICA | 90 let med nami

Plapolá bandero brezjansko.
Svetogorska zastava.

Pritrkujejo véliki zvonovi.
Gre procesija v baziliko lujansko.
Nad mestom tujim slovenska pesem plava
v domovini novi.

Narod v Narodu z Marijo,
trikrát Čudotvorskó:

Marija Lujanska v kreoljski kareti
s pesmijo slovensko čez trg se pomiče –
z Marijo Brezjansko... z Marijo Svetogorsko...

Tako je slovensko procesijo v Lujánu opisal dr. Tine Debeljak v pesmi Lujanski romar (zbirka Mariji, 1954). Slovenski narod hodi čez trg in življenje z Materjo v treh oblekah.

V novi svet so slovenski priseljenci najprvo prinesli Svetogorsko podobo:

Med obema svetovnima vojnama se je v Argentino priselilo veliko Slovencev, predvsem s Primorske (okoli 30.000). Prvi izseljenski duhovnik, gospod Jože Kastelic, je umrl leta

1940 ob poiskusu, da bi prišel na vrh Aconcague. Njegovo delo je nadaljeval "gospod Janez" Hladnik. Na romanju leta 1936 je oče Stanko Troha že nosil bandero s podobo Svetogorske Marije. Ko ga on fizično ni mogel več nositi je to nalogo prevzel njegov sin Andrej in sedaj že vnuki in pravnuki gospoda Stanka. In tako letos obhajamo 90-letnico te skupne in družinske tradicije.

(Po Oznanilu, letnik 68 št. 24, 8. 5. 2016)

Spomin na nastanek prve podobe, ki je pred 90 leti prvič spremljala Slovence na romanju v Luján ni točno ohranjen. Današnja bandera, ki jo vsako leto srečamo v Lujanu in na romanju v cerkev Lurške Matere božje v Santos Lugares, pa že ni več tista originalna izpred 90 let ampak novejša replika.

Zgodba Svetogorske podobe:

Tako je za [Svobodno Slovenijo](#) zapisal Renato Podbersič I. 2017, ob 300-letnici njene ga okronanja:

Primorci in še posebej Goričani smo zelo navezani na romarsko Sveto Goro, kjer že stoletja kraljuje Marijina bazilika s svojo milostno podobo. Tam se je leta 1539 pastirici Urški Ferligojevi, domačinki iz Grgarja pri Gorici, prikazala Marija.

TedANJI oglejski patriarh Grimani je cerkvi na Sveti Gori sredi 16. stoletja podaril sliko na cedrovem lesu. Na njej je podoba Marije z Jezusom v naročju, ob njej pa prerok Izaija in sv. Janez Krstnik. Delo pripisujejo beneškemu slikarju Jakobu Palmi starejšemu, s pravim imenom Jacopo Negretti. Janez Krstnik na Marijini levici s prstom kaže na Jezusa, napis na njegovi romarski palici pa oznanja: »Glejte, Jagnje Božje!«.

Umetniška podoba Svetogorske Marije pa ima stalno mesto tudi v cerkvi sv. Rafaela v buenosaireškem predelu Villa Devoto, kjer se je dolga leta mesečno brala sv. maša v slovenščini.

Pripravila **Mariana Poznič**

KORAK NA POTI K SPRAVI V SLOVENIJI?

Poslanci NSi, SLS, FOKUS ter SDS in Demokratov so 11. maja vložili predlog zakona o pokopu in spominu žrtev prikritih grobišč.

„Zadostiti želimo civilizacijski normi, ki nalaga dostojen pokop in pravico do spomina.

Gre za korak, ki priznava osnovno dostojanstvo vsakega človeka. Ocenjujemo, da je nastopil čas, ko bi morala celotna slovenska politika vsem žrtvam vojn izkazati pieteto in tako neobremenjeno s preteklostjo ustvarjati prihodnost“, so ob vložitvi predloga zakona napisali na spletni strani stranke Nova Slovenija.

V samem uvodu zakona pa piše: „Predlog zakona sledi splošno sprejetim občečloveškim in civilizacijskim vrednotam, zlasti pravici do groba in pietetnega spomina vseh umrlih in trpečih. Ohranjanje zgodovinskega spomina krepi zavest o grozotah različnih totalitarnih sistemov. Samo na tak način lahko preprečimo ponovitve nasilnih in krvavih dejanj naše polpretekle zgodovine.“

Najvažnejše rešitve, ki bi jih potrditev zakona prinesla, so:

• **17. maj se znova razglasi za nacionalni spominski dan na žrtve komunističnega nasilja.**

Z razglasitvijo nacionalnega dneva spomina na žrtve komunističnega nasilja zakon želi vsem svojcem umrlih, preganjanih in trpečih ter vsem, ki so bili žrtve komunističnega režima, omogočiti dostojno in pietetno obeleževanje spomina na krute dogodke naše polpretekle zgodovine.

• **Posmrtni ostanki žrtev se pietetno in trajno pokopljejo na pokopališču Žale v Ljubljani.**

Z zagotavljanjem najvišjih standardov pietete in spoštljivosti, se določa poseben prenos posmrtnih ostankov vseh žrtev poveljnih pobojev na pokopališče Žale v Mestni občini Ljubljana.

• **Uredi se analiza DNK in postopek identifikacije žrtev.**

Določa se natančen postopek zbiranja bioloških vzorcev ter opredeljuje, kateri pristojni organ je odgovoren za njihovo odvzemanje in

upravljanje. Posebej je urejeno tudi ravnanje z vzorci, ki jih predajo svojci, kadar izrazijo željo po identifikaciji posmrtnih ostankov.

Pomemben del zakonske ureditve predstavlja analiza DNK in postopek identifikacije žrtev, ki vključuje primerjavo genetskih vzorcev z živimi sorodniki ter med samimi posmrtnimi ostanki, kadar gre za skupinske ali delno ohranjene najdbe.

• **Izdaja mrliških listov**

Na upravni ravni zakon uvaja tudi izdajo mrliških listov za žrtve vojne in revolucije po uradni dolžnosti, pri čemer se kot podlaga uporablja seznam »Žrtve II. svetovne vojne« Inštituta za novejšo zgodovino. V mrliški list se kot vzrok smrti praviloma vpiše uboj, kot leto smrti pa leto 1945, razen če obstajajo verodostojni podatki, ki kažejo drugače.

Mrliški listi morajo biti izdani v roku šestih mesecev po uveljavitvi zakona, o njihovi izdaji pa se javno obvesti na način, primerljiv z

objavo preklicev uradnih dokumentov zaradi izgube ali kraje.

• **Omogočeno bo iskanje odgovornosti po Kazenskem zakoniku.**

Policija, državno tožilstvo oziroma preiskovalni sodnik morajo ob odkritju posmrtnih ostankov v vojnem grobišču postopati po zakonu, ki ureja kazenski postopek. Vodenje in usmerjanje vseh preiskovalnih dejanj policije v zvezi z vojnim grobiščem, predvsem pa v zvezi z identiteto žrtev, storilci in okoliščinami smrti prevzame državno tožilstvo oziroma preiskovalni sodnik.

Celoten zakon je dostopen na tej [povezavi](#).

Potomci žrtev komunističnega nasilja pozdravljamo ta predlog zakona in upamo, da bo zakon kmalu sprejet. Prepričani smo, da se tem zakonom, pietetnim pokopom vseh žrtev prikritih grobišč in ponovnim uveljavljanjem dneva spomina na žrtve komunizma, naredi velik korak k spoznanju resnice in spravi slovenskega naroda.

74. OBČNI ZBOR | Društvo Slovenska vas

V nedeljo, 26. aprila, je v prostorih Hladnikovega doma potekal 74. redni občni zbor društva Slovenska vas. Člani in sodelavci so se zbrali v lepem številu, da bi pregledali bogato opravljeno delo preteklega leta in začrtali poti za prihodnost skupnosti. Zbor se je začel s podrobnimi poročili o delovanju na kulturnem, gospodarskem in društvenem področju. Predsednica Kristina Grbec se je v svojem nagovoru vsem navzočim iskreno zahvalila za pripravljena poročila ter za ves trud, energijo in predanost, ki jo vlagajo v delovanje doma.

Ob tem je odprto spregovorila tudi o prihodnjih izzivih, predvsem o tem, kako poskrbeti, da bo naša skupnost živela in rasla še naprej. Izpostavila je, da si društvo z novimi pristopi močno želi privabiti več mladih družin z otroki, da bi s to novo močjo skupaj nadaljevali delo svojih prednikov.

Pomemben del zbora so bile volitve novega upravnega odbora za obdobje 2026–2027. Člani so potrdili kandidatno listo, ki jo sestavljajo predsednica Kristina Grbec, podpredsednica Lucijana Servin, tajnik Franci Sušnik, blagajničarka Sonia Gerkman, gospodar Valentin Grbec, kulturni referent Boris Rot, knjižničarka Helena Cerar, športni referent Martín Grbec in gradbeni referent Federico Cerar. V odbor so bili kot odborniki in revizorji izvoljeni še Silviya Burja, Franci Rozman, Ana Marija Habič, Yamila Grbec, Jeremías Žitnik, Andrejka Barle, Pablo Gerkman, Mario Grbec, Franka Požes, Janko Šmalc, Pavle Jemec, Andrej Nabergoj in Paula Grbec.

Delo se nadaljuje brez premora, saj bo že 17. maja folklorna skupina zastopala društvo na Slovenskem dnevu v San Martínu, kjer bodo s plesom ponovno potrdili svojo kulturno identiteto. Za konec je vodstvo društva usmerilo pogled še dlje v prihodnost, v leto 2027. Takrat bo društvo Slovenska vas, če bo Bog dal, praznovalo častljivo 75. obletnico obstoja. To bo priložnost za posebno skupno praznovanje in zahvalo vsem generacijam, ki so gradile in ohranile Hladnikov dom do današnjih dni.

D. G.

76. REDNI OBČNI ZBOR | *Društvo Slovencev v Mendози*

V nedeljo, 26. aprila 2026, je v prostorih Slovenskega doma v Mendози potekal 76. redni Občni zbor Društva Slovencev v Mendози, ki se ga je udeležilo lepo število članov društva. Občni zbor se je začel z molitvijo v zahvalo za vse delo, opravljeno v preteklem letu.

Na začetku obravnave dnevnega reda so člani na predlog predsednika Tineta Šmona izvolili overovatelja zapisnika, Jureta Štumbergerja in Milana Nemaniča. Sledilo je branje in potrditev zapisnika 75. občnega zbora iz leta 2025.

V nadaljevanju so bila predstavljena poročila članov odbora ter predstavnikov posameznih odsekov društva. Vsak izmed njih je podrobno predstavil delovanje in dosežke v preteklem letu. Predsednik Tine Šmon je v svojem nagovoru izrazil hvaležnost vsem odsekom in sodelavcem, ki so s svojim delom prispevali k uspešnemu in živemu delovanju društva.

Na občnem zboru je bil izvoljen tudi novi odbor, ki ga sestavljajo:

Upravni odbor

- Predsednik: Tine Šmon
- Podpredsednica: Helena Hirschegger
- Tajnik: Matjaž Grintal
- Blagajniki: Marjan Šmon, Paula Artač in Dušan Engelman
- Odborniki: Ani Grintal, Rezka Novak, Franci Šmon, Marjan Bajda in Pavel Šmon
- Kulturna referenta: Fric Šmon in Emil Nemanič
- Gospodarja: Aguštin Šmon in German Nemanič

Nadzorni odbor

- Cvetka Grintal
- Miha Hirschegger
- Helena Bajda
- Razsodiščice
- Stane Grebenc
- Majda Nemanič
- Jure Štumberger

Predstavniki posameznih odsekov in organizacij

- Komunikacije in družbena omrežja: Karina Marušič
- Medorganizacijski svet: Nikolaj Štumberger
- Mendoški pevski zbor: Ani Grintal
- Osnovna šola sv. Ciril in Metod: Sofia Štumberger
- Srednja šola in tečaj slovenščine: Rezka Novak
- Planinski odsek: Bibi Bajda
- Folklorna skupina: Siad Handam
- Luč in zvok: Nikolaj Nemanič
- Arhiv in knjižnica: Angelca Čad
- Mladina: Valentina Šmon

Občni zbor se je zaključil z molitvijo za božji blagoslov v prihodnjem letu. Ob zaključku smo pa tudi spomine na nepozabno leto 1991, ob 35-letnici osamosvojitve naše Slovenije.

Matjaž Grintal

66. OBLETNICA | *Slovenski dom Carapachay*

66. obletnico slovenskega karapačajskega doma smo obhajali v nedeljo, 10. maja. Začeli smo z dviganjem zastav, nato smo se udeležili svete maše, ki jo je daroval naš dušni pastir, č. g. Robert Brest; po njej so vsi gostje bili deležni slaničkov in medice, medtem smo se pa pripravili za kulturni del.

Ker smo 9. maja praznovali dan Evrope, smo prisluhnili evropski himni. Vsako leto na ta dan obeležujemo podpis Schumanove deklaracije z dne 9. maja 1950, ki je položila temelje za današnjo Evropsko unijo.

Najprej smo poslušali nagovor predsednika doma, g. Damijana Ahlina, sledil je pozdrav predsednika Zedinjene Slovenije Jurija Komarja. Ob tem bi se ustavila za komentar, ker pač je bilo neprijetno, saj je trdil, da hočemo

naš dom odpreti argentinski publiki. Ta trditev je napačna. Res pa je, da če smo "civilizirani in obzirni" moramo sprejeti partnerje Slovencev/Slovenk, ki radi prihajajo v dom in so poročeni z Argentinci/Argentinkami. Vsi vemo, in tega ne moremo tajiti, da se to dogaja po vseh naših domovih: vedno več je mešanih zakonov. Ali jih bomo "odšteli", ker ne znajo jezika? Celotno predstavnik nekega doma sta bila prisotna in sta tako rekoč "mešan par". Kam pa pridemo? Katoliška vera nas uči, da moramo sprejeti vse in to bi morali tudi upoštevati ... To delamo in bomo še naprej delali v našem domu.

Pozdravne besede veleposlanice Slovenije v Argentini, mag. Tine Vodnik, so nekako ublažile neprijetnost.

Prizor, katerega smo pokazali, je povzel malo zgodovine našega karapačajskega doma ob slikah, prijatelji iz Slovenije (kvartet Sonček) so nam poslali video pozdrav; sledil je spomin na Cankarja, Kosovo in Ketteja ob okroglih obletnicah, saj je letos « njihovo leto », obudili smo pa tudi spomine na nepozabno leto 1991, ob 35-letnici osamosvojitve naše Slovenije.

Kot običajno, smo podali priznanje zaslužni osebi našega doma: bil je član mladinske organizacije SFZ, hodil v slovensko šolo Josipa Jurčiča, pel pri zboru »Mladina«, sodeluje pri gledališki skupini, je dober plesalec folklorne skupine Maribor in vedno pripravljen za pomoč pri vseh dejavnostih; je pa sedanji podpredsednik: g. Maks Skarlovnik. Kar ganjen je bil ob podelitvi in se je prisrčno zahvalil za priznanje.

Ob koncu smo se zahvalili vsem, ki so pomagali: ob vhodu, pri izdelavi šopkov, pri maši, v kuhinji, pri postrežbi, v baru, pri peki na žaru, tistim ki so oklepali dom, skratka vsem tihim garačem.

Zavest, da pripadamo slovenskemu narodu je vrednota, ki si jo moramo globoko vtisniti. Slovenija nas potrebuje in mi njo. In kako ji lahko pomagamo? S tem, da ohranjamo slovenski

jezik, običaje, da obeležujemo praznike, da jo kdaj obiščemo -če le moremo seveda-, da se zanimamo za to, kar se tam dogaja, in če smo državljani, da izpolnimo naše dolžnosti.

V naši slovenski skupnosti je marsikaj za popraviti, a vsak mora začeti pri sebi: manj kritiziranja, manj norčevanja, manj sodb in obsodb. Več pomoči, več složnosti, več človeške toplote in več razumevanja ...

Tako smo zaključili naš program, skromen, a pripravljen s srcem, z vneto in s poštvalnostjo.

Zaključim z besedami letošnjega gesla: »V objemu spominov gradimo bodočnost«. Bog nam pomagaj, da jih bomo lahko obujali še mnogo let!

Marjana Pirc Ahlin

SLOVENIJA NA BUENOSAIREŠKEM KNJIŽNEM SEJMU 2026

Kot vsako leto je Slovenija bila ponovno prisotna na buenosaireškem knjižnem sejmu. In seveda je, kot običajno, Julia Sarachu - Vodopivec predstavila nov prevod, tokrat pesniško zbirko slovenske avtorice.

Gre za zbirko Miljane Cunte *Nekajkrat smo zašli, zdaj se vračamo*, izdano pri založbi Gog in Magog, v španščini z naslovom *A veces nos perdemos, luego regresamos*. Delo obravnava globoke teme življenjskih izkušenj, razmišljanj in vračanja v kraj izvora. Leta 2024 je prejelo nagrado Prešernovega sklada. Knjiga je izšla s podporo javne agencije za knjigo Republike Slovenije.

Na predstavitvi je prevajalka prebrala nekaj pesmi, za popestritev pa povabila kantavtorico Ximeno Villarodo, ki je zapela eno izmed svojih pesmi.

Veleposlaništvo Republike Slovenije v Buenos Airesu je prispevalo potico in slovensko vino, ki so ga navzoči z veseljem poskusili. Med prisotnimi naj omenimo diplomatko Tijo Kuhar, Lojza Mačka (AME Triglav) ter lektorici slovenščine

Tjašo Lorbeke (Buenos Aires in La Plata) in Majo Kračun (Córdoba).

Slovenija pa je bila predstavljena tudi na drugih stojnicah. Poleg naših svetovno znanih filozofov (Dolar, Salecl, Žižek, Zupančič) so bila predstavljena tudi dela tukajšnjih avtorjev.

La valija entreabierta (Na pol odprt kovček), prva knjiga Aneske Sodja, skozi pisma, pripovedi in pesmi obuja družinski spomin ter izkušnje ženskega priseljevanja. Razstavljena je bila tudi knjiga *Adiós a tu dolor de columna* Sonie Tomazin, ki je bila prevedena tudi v slovenščino in izdana v Sloveniji. V njej avtorica podaja nasvete, alternative, vaje in najučinkovitejša orodja za preprečevanje in odpravljanje bolečin v vratu in hrbtu ter za doseganje dobrega počutja. Lani jo je predstavila tudi v AME Triglav.

Daniel Brunskole (nam poznan po delu Iz Bele krajine v El Chaco) je predstavil novo knjigo *Patagonia, tierra mítica* (Patagonija, mitska dežela), ki jo je izdala založba Remitente Patagonia. Delo poglobljeno raziskuje kozmogonijo, kulturo in način življenja patagonskih staroselskih

ljudev. Knjiga, nedavno predstavljena v Neuquenu, razkriva svetovni nazor Tehuelčev in drugih etničnih skupin v regiji.

Poleg strogo literarnih predstavitev je na stojnici Evropske unije Tjaša Lorbeke predstavila tudi slovenski jezik. Občinstvo je z zanimanjem spremljalo predstavitev Slovenije, posebnosti jezika in izgovorjavo črk. Navzočim je zastavljala vprašanja, na katera so z navdušenjem odgovarjali. S spodaj podpisanim je predstavila dva kratka dialoga.

Predstavila se je tudi folklorna skupina Mladika pod vodstvom ge. Mirjam Mehle. Trije pari so zaplesali mazurke, značilne za tri slovenske pokrajine.

Tudi na tem dogodku je Veleposlaništvo prispevalo potico in drugo pecivo. Z Veleposlaništva RS sta bili prisotni Micaela Figueroa in Irene Oblak. Dogodek se je kot običajno zaključil s pogovorom med navzočimi.

Rok Fink

Lektorirala: Tjaša Lorbeke

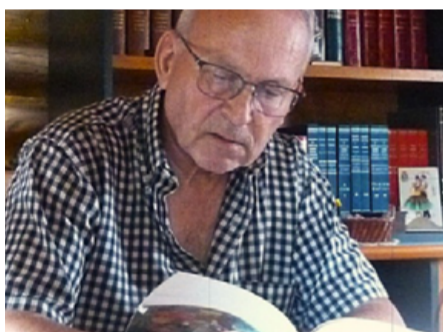

LORENZO ŠTRUKELJ IZDAL NOVO KNJIGO

Slovenski rojak Lorenzo Štrukelj, ki živi v Comodoro Rivadavia, nam je sporočil, da je izdal svojo drugo zbirko "El canto Postergado y otros poemas", v kateri je vključil pesem "Vrnitev" v slovenskem jeziku in s prevodom v španščino. Poleg pesmi "Vrnitev" je avtorjev odnos do slovenskih korenin v tej knjigi izražen tudi z omembo več znanih Slovencev in slovenskih krajev (Prešeren, Kosovel, Plečnik, Bled).

Lorenzo Fernando Štrukelj se je rodil v mestu Comodoro Rivadavia (na jugu Argentine) leta 1954 slovenskim staršem, ki so se v Argentino preselili po drugi svetovni vojni. Osnovno šolo je obiskoval v svojem rojstnem mestu v salezijanski šoli Deán Funes, srednjo šolo pa v nižjem salezijanskem semenišču v kraju Fortín Mercedes. Tam je poleg študija (latinščina, grščina, filozofija in teologija) študiral klavir, pel v zboru in sodeloval pri številnih gledaliških predstavah. Tukaj je tudi začel pisati in svoje poezije objavljati v reviji "Ecos Fortinenses". Po vrnitvi v rojstni kraj je še naprej objavljati poezije in kratke zgodbe v krajevnih časopisih.

Leta 1972 je prejel prvo nagrado za kratko zgodbo na natečaju, ki ga je organizirala občina Comodoro Rivadavia, za zgodbo "El poeta desconocido" (Neznani pesnik). Leta 1985 je osvojil drugo nagrado na regionalnem literarnem natečaju "De la Patagonia al País", ki ga

je organiziral časopis Crónica, s pesmijo "Capricho Borgeano" (Borgesova domislica). Leta 1997 je prejel posebno priznanje na Prvem Literarnem natečaju Patagonije za zgodbo "El ignoto castillo del Sur" (Neznani grad na jugu).

Med leti 1999 in 2007 se je preselil v Slovenijo, kjer je pisal in objavljati v španščini in slovenščini v raznih medijih.

Po vrnitvi v Argentino je izdal svojo prvo samostojno knjigo "Escritos de Finis Terrae, Versos Universales y Cuentos Patagónicos", sedaj pa je izdal svojo drugo knjigo.

Prevedel je dela Franceta Prešerna in Srečka Kosovela. Poleg tega je pripravil prevod slovenske državne himne, ki ni le zvest vsebini, temveč je tudi prvi prevod, katerega metrika omogoča petje na izvorno melodijo himne.

Je profesor sistemske psihologije. Deloval je kot učitelj. Pridobil je univerzitetno diplomu iz svetopisemskih ved in krščanske antropologije ter diplomsko nalogo iz argentinske zgodovine 19. stoletja.

Trenutno piše svoj prvi roman, ki pa še nima naslova.

De otras tierras...

VRNITEV

Po tebi hrepenim; kje si, slovenska duša,
slovensko ti srce, slovenstva jedro?
Ki sem te opazoval daleč na obzorju,
kot tisto toplo, nedosegljivo dednost,
na drugi strani obale, ob drugem daljnem morju...
In te dosegel šele v poznem popoldnevu,
ko se že bliza mrak, in vid me vara.

A si bila samo hipna iluzija?
A si bila samo optična prevara?
Komaj lastovka poletna si res bila,
a umrljiva cvetlica le, nemara?

Kje tvojih nežnih je nageljev naivnost?
Kje tvojih nakel je tista pridna pridnost?
Kje tisti vdih ki je pesnike prevzel?
Kje tisti narod ki Prešeren mu je pel?

Kje tista vera ki je cerkvice gradila
in kje zvestoba ki v presežnost je verjela?
Kje tista množica ki je delala in molila
in ki, pri trdem delu, je se veselo pela?

Le še imetje in premoženje te navduši
in bolj bogate zavidaš jih sosede,
nič te ne moti praznota v prazni duši,

če te očarljivo z zlatinami pretrese.
Kakšno strupeno snov si dolgo časa pila,
da ti je srce in dušo posušila?
In kdo je dal ti hrano toliko strupeno
da živet ali umreti ti je vseeno?

Reke bratovske krvi... izgon toliko ljudi...
Grenke ure zgodovine... Ali je bilo vse zaman?
Le zakaj poti ne najdeš do res iskrene sprave?
Dandanes le vse kaže kot da nebi vedla kam.

A mene siv obup nikakor ne premaga
in trmasto bom v svoji globoki veri vstrajal,
zaupljivo bom dočakal bodočo oživitvev
lastnosti in vrednot ki so slovenska slava.

Odkopal in prebrskal bom svoje korenine,
saj mi ne bo težko dokler bom še močan...
In ker čas teče hitro, in tudi hitro mine,
teji jubi rodni grudi moje kosti predam!

REGRESOS'

Te busco con afán; ¿dónde estás, alma eslovena,
corazón y esencia de la eslovenidad?
Te soñaba desde niño en un remoto horizonte,
como una valiosa herencia imposible de alcanzar,
en una costa lejana, en un muy lejano mar...
Y cuando por fin te alcanzo en el ocase de mi vida,
las sombras y los sentidos ya me engañan sin piedad.

¿Es que tan sólo fuiste un alucinante sueño?
¿Fuiste tan sólo, fútil, óptica ilusión?
Apenas golondrina de efímero verano,
tal vez tan sólo bella y moribunda flor?

¿Dónde está el candor de tus ingenuos claveles?
¿Y dónde de tus yunques esa abnegada labor?
¿Dónde la inspiración que embriagara a tus poetas?
¿Y dónde ese pueblo noble al que Prešeren cantó?

¿Dónde esa fe que sembró tu tierra de capillas,
y dónde la trascendencia en la que tanto creías?
¿Dónde está la multitud que trabajaba y oraba,
y, pese al duro trabajo, cantaba con alegría?

Tan sólo la opulencia y las riquezas te seducen
y miras con envidia a tus pudientes vecinos,
en nada te molesta la vacuidad del alma,
si saben alfombrarte con tesoros el camino.

Traducción del poema Vrnitev escrito en esloveno.

¿Qué cruel veneno bebes desde hace largo tiempo,
que te ha secado el alma y matado el corazón;
y te ha contaminado el espíritu tan fuerte
que ya te da lo mismo la vida que la muerte?

Ríos de sangre de hermanos... el duro exilio obligado...
Esa cruel y amarga historia... ¿Fue toda en vano, en verdad?
¿Por qué el camino esquivas del amor y del perdón?
Pareciera que esa herida nunca cicatrizará.

Mas yo insisto, obstinado, en mi honda y fundada fe,
pues la gris desesperanza mi espíritu no doblega;
llegará el renacimiento, lo sé en el fondo de mi alma,
de atributos y valores que son la gloria eslovena.

Cavaré y exhumaré a arañazos mis raíces,
mas debo hacerlo de prisa, mientras me quede salud...
porque como el tiempo vuela y mi tiempo ya se acaba
¿En la ancestral Eslovenia, yo plantaré mi ataúd!

OkrOgle OBLETNICE | Srečko Kosovel (1904 - 1926)

Pred sto leti, 27. maja 1926, je v Tomaju - tipični kraški vasi v občini Sežana - umrl pesnik Srečko Kosovel, eden najvidnejših predstavnikov slovenske moderne poezije.

Srečko Kosovel se je rodil 18. marca 1904 v družini Antona Kosovela in Katarine Stres kot peti in najmlajši otrok. Oče je bil narodno zaveden učitelj, ki je poučeval v Šempasu in v Dutovljah, leta 1905 pa so ga iz političnih razlogov kazensko premestili v Pliskovico na Krasu. Družina se je od tam leta 1908 preselila v Tomaj, kjer je Anton Kosovel poučeval vse do upokojitve leta 1924. V Tomaju je Anton zgradil družinsko hišo, danes znano kot "Kosovelova domačija".

Srečko je obiskoval osnovno šolo v Tomaju, po končani osnovni šoli pa se je leta 1916 vpisal na ljubljansko realko. Že v gimnaziji je sodeloval pri šolskem leposlovnem glasilu Kres. V zadnjem letu gimnazije se je posvečal urejanju in izdajanju lastnega literarnega lista "Lepa Vida". Prva številka je izšla februarja 1922 in je imela podnaslov "mesečnik literarnega krožka Lepa Vida", zaradi denarnih težav pa je izšlo samo 6 števil. Srečko je maturiral leta 1922 in se proti očetovim željam vpisal na Filozofsko fakulteto ljubljanske univerze, kjer je obiskoval predavanja iz romanske književnosti, slavistike, filozofije in zgodovine umetnosti.

Objavljati je v številnih publikacijah: Zvonček, Novi rod, Trije labodi, Vidovdan, Lju-

bljanski zvon, Dom in svet, Ženski svet, Gruda in Edinost. Pogosto je javno nastopal s predavanji na literarnih in delavskih večerih, objavljati je tudi glose in eseje.

Leta 1924 je s prijateljem Cirilom Debevcem ustanovil "Literarno-dramatični krožek Ivan Cankar", v okviru katerega so se člani sestajali na bralnih in debatnih večerih ter organizirali predavanja in kulturne večere. Leta 1925 je krožek dobil svoje glasilo, revijo "Mladina".

Leta 1925 je Srečko pripravljati svojo zbirko poezij "Zlati čoln", vendar mu zbirke ni uspelo izdati in njegov izbor pesmi ni ohranjen.

Konec februarja 1926 je Kosovel sodeloval v recitacijskem večeru, ki ga je organiziral krožek Ivan Cankar v Zagorju. Bral je uvodni govor. Zaradi dolgega čakanja na vlak v ledeno mrzli čakalnici zagorske železniške postaje je zbolel za hudim prehladom, ki se je nadgradil v meningitis, zaradi katerega je 27. maja 1926 umrl. Imel je komaj 22 let.

Delo Srečka Kosovela

Srečko Kosovel je v pičlih dvaindvajsetih letih ustvaril obsežen literarni opus, ki je zaznamoval slovensko književnost 20. stoletja. Samo Narodna in univerzitetna knjižnica hrani okoli 2.400 enot rokopisnega gradiva, ki ga je napisal oziroma ustvaril, od teh je 1045

enot rokopisov - večinoma pesmi - digitaliziranih in dostopnih na portalu dLib. V njegovih pesmih so združeni kraška pokrajina, občutljivost do narave, osebna lirika in kritičen pogled na družbo. Sprva je pesnil pod vplivom moderne, kasneje pa se je usmeril v ekspresionizem.

Srečko Kosovel se je kot klasik slovenske poezije uveljavil šele po smrti in postal eden njenih najpomembnejših vrhov. Njegovo pesniško delo je doživelo številne in obsežne študije, njegova poezija pa je prevedena v več svetovnih jezikov. Mnogo njegovih pesmi je uglasbenih in njegovo podobo so likovno upodobili številni umetniki. Njegova poezija še danes predstavlja za poustvarjalce nove izjave ter ponuja možnosti različnih interpretacij.

Joško Krošelj o Srečku Kosovelu

Joško Krošelj (dolgoletni urednik našega glasila Svobodna Slovenija) je bil prijatelj in sodelavec s Srečkom Kosovelom v Literarno-dramatičnem krožku Ivan Cankar in v reviji Mladina. Srečkova smrt ga je globoko prizadela in mu je napisal ta članek v reviji Mladina:

"Nimam Ti namena pisati panegirikov; ti so potrebni za ljudi, ki jih rabijo in si jih eventualno že vnaprej naročajo. Kaj bi ž njimi! Ti sam bi zamahnil z roko po zraku in rekel: v

kot. Ti pa nisi bil priznan književnik in še od nikoder nisi prejel kake članske izkaznice in še nikjer nisi dokazal svojih zmožnosti. Ti nisi bil še tajnik. Panegiriki so pa za take ljudi, ki jih moraš šele po smrti dvigati in odkriti nekaj, česar še drugi pod mikroskopom niso našli; najbolje je, če zmoraš najti kako potezico o narodu, o ujedinenju.

Presvet mi je na Te spomin.

Umrli si, ni te več in vendar si vedno med nami in ko srečam na cesti tovariša, mi drhti na usitnih vprašanje: si bil kaj s Srečkom? In opazim: tudi tovariš je imel pripravljeno tako vprašanje in ko sedim v seminarju pri tvoji mizi, se vedno oziram proti vratom. Vedno Te pričakujem in vsi čakamo nate. Ti nisi umrl; bil si pretruden, ves izmučen, zbit in si malo legel, da si odpočiješ. In ko boš prišel, bo pala Tvoja pest še vse lepše in besede: "zato, ker - Nadaljuje na 5. stran

OkrOgle OBLETNICE | Srečko Kosovel (1904 - 1926)

— Iz 4. stran ne delamo, obupujemo, omahujemo trikrat na dan. Zato, ker ni vere več, vere v bodočnost, vere v delo, ki jo pripravlja, vere v delo, posvečujoče, zmagujoče. A samo delo vodi k zmagi! — bodo zvene vse lepše in kakor težko kladivo bodo padale na naša srca in naše dlani se bodo krčile v vse trše pesti.

Nič ni malodušnosti v nas, nič ni v nas mehkih, plehkkih sanj, proč sentimentalnost, proč solzavost. Da dna srca se Ti je vse to gabilo in Ti bilo tuje. Tudi ne bomo načenjali vprašanja, če si bil liberalec ali komunist ali klerikalec in kakšen si bil. Zato so že drugi tu; nam vsem si bil človek, borec za pravičnost, za resnico v časih krivice in nasilja! In če si se v tej gigantski borbi utrudil in legel — nič zato! Kakor svet manifest boš vsej mladini, ki se je borila s Teboj ramo ob rami in ko bomo vsi malodušni, ko bomo obupavali, tedaj boš vstal med nami in kakor tuleči levi bomo šli v boj!

Zgodilo se je s Teboj pač tako, kakor se je že zgodilo z marsikaterim. Prehodil si vseh štirinajst postaj. Ne bi Ti jih bilo treba, morda niti ene ne; lepo bi sedel za mizo in se že pri drugih ljudeh informiral, h kateri stranki se prištevava družina, ki Te je povabila in samo reči bi Ti bilo treba: saj dan ni dan, ni res, da sveti solnce na ves ta lepi svet, saj ta človek ni z menoj enakopraven, krivica in predrznost je, če zahteva človek, ki živi od mojega denarja, neke svobode in blebeče o delavskih pravicah. Samo toliko bi Ti bilo treba reči in še morebiti zapeti kako jugoslovansko himno in pot bi Ti bila na široko odprta in od vseh strani bi kar deževalo: o, gospod Kosovel, čestitam, čestitam. Vaša zadnja stvar v »Zvonu« je sijajna, je naravnost izborna; in tako mladi ste še, pa pišete take lepe stvari. Kako pa kaj drugače — mislim materialno — in roka bi utonila v žepu itd. Stvar bi se za vršila v Unionski kleti in pozneje bi še doma postregla ta in ta gospa. Pa Ti, Srečko, Ti si bil res čuden otrok. Namesto, da bi molil, si razgrajal, namesto, da bi hozano vsemu našemu družabnemu redu zapel, si krčil dlani v pesti in pel himno uporu in namesto, da bi stopil na balkan in pljuval na bedne, opljuvane, raztrgane ljudi, si se raje pomešal med nje, jih učil, jim odpiral oči, jim odstiral svojo dobro, čisto dušo in jim svoje drobne pesmi pel in namesto, da bi sedel k belo pogrjnjeni mizi in molčal o raznih zapeljivkah in zapeljivcih ter se pustil prijateljsko krmiti in polniti, se z gnusom obračal od posiljene laži-Jacinte ter blodiš po ulicah in v ušesa Ti bijejo opoldanski zvonovi in cesta se ti posmiha v obraz in vabi Te Tivoli.

Bil si prepošten. Prečisto je bilo Tvoje srce in prepolno ljubezni za ves svet, ne samo za svoje pristaše. Zato si pa dvignil visoko svoj protest v imenu vseh tistih, ki trpijo pomanjkanje, glad in mraz proti vsem zatiralcem, proti vsem krivičnikom in krvnikom nedolžnih življenj! Nisi urejal ljudi v take in take kaste, ves svet Ti je bil ljub in drag in gledal si samo na to, kako bi ljudem čim bolj olajšal trpljenje, kako bi jim čim bolj osrečil življenje, kako bi jim prinesel čim več ljubezni. In ko vidi pred seboj vso oskrunjeno, propadlo, zapito našo barsko literaturo, ko vidi kako ponujajo naši literarni krčmarji ubogi, sestradani, premraženi masi namesto zdravega, kipečega vina ogabne pomije, se izloči iz te mrtve, na tla pobite mase njegov obraz in težke so njegove besede: ne pomij, umetnosti hočemo! V imenu ponosa ponižanega človeka si ne pustimo škropiti obrazov s pomijami!

Zato se je pa godilo s Teboj tako, kakor je

pač pri nas že ustaljena navada: Fante, če Ti ni prav, vrata so odprta — tu je prostor za naše ljudi. — Ti pa nisi bil "pravoveren".

In tako je bila cesta, trdi kamen Tvoj dom in tako je bilo stradanje Tvoja jutranja in večerna molitev. Po receptu: Krepieren soli der Hund! Zato si občutil na sebi vso tragiko naših profitarških ljudi, zato si občutil v dno srca ogabne pljunke naših zaslužnih, hinavskih krvnikov, Srečko, zato si pal! Bil si prenežen, predroben, preslab za vse krivice, smeh in kliče in kriči po maščevanju. Nič zato, če te niso priznali, priznanje si si priboril sam, nič zato, če so s pomilovanjem odklanjali Tvoje stvari, mladina ve, kdo si bil in kaj si bil v naših solzavih, zvodenelih razmerah. Po tistem poskusnem bombardiranju so se zmešali naši, mladi, revolucionarni umetnosti jeziki in velike zasluge so imeli in imajo še danes ljudje z mehko ubranimi toni, da so se usmilili tega negodnega, za življenje docela nezmožnega otroka in ga posadili na zaslužene stolčke in poklali vse labode, ki so bili v naših stoječih, smrdečih vodah in strmoglavili vse cirkuške pilote.

Napovedal si neizprosen boj kompromisu, še večji boj mladini, ki se je potapljala v valovju sanj in se izživljala v ohlapni, solzavi realnosti se boječi romantiki in v mrzlem misticizmu! Več, tisočkrat več ti je bilo življenje, pravo, razbičano, vse objemajoče in poljubljajoče življenje, ogenj, ki se v njem vsega preizkusiš, plamen, ki se mu predaš, da zgoriš ko vsa mrzla, prazna brezplodna filozofija. In stal si ves ob programu slovenske, zdrave, močne mladine in tudi Tvoja beseda je to: proč z mističnim, brezplodnim sanjarjenjem, z načrtanim pesimizmom, z mehkobno-nežnim in mnogobesednim sviriliranjem. Danes, ko stojimo ob smrti romantike, dekadence itd., je treba zdravega, krepkega, življenjsko upornega in v življenje verujočega novega realizma. Vse Tvoje drobne pesmi pričajo o tem; v sleherni besedici čutiš, kako je vsa živa, življenja polna, kako je vsa resnična, odkrita in nikjer zlagana. Bil si naš Kette, bil si naš Murn. Nihče še ni ljubil Krasa tako, kakor si ga ljubil Ti. Venomer si govoril o njem, o vsem pustem, praznem, lepem, ubogem Krasu. In vsa ta Tvoja ljubezen se je prelivala v prelepe pesmice, drobne, preproste, tako preproste, kakor jih zdaj pri nas ni nihče pisal.

V sobo bi se zaprl,
oj zaprl;
da bi umrl,
oj umrl.

V tesni sobi bi umrl,
moj brat.
Ah, kaj meni svet,
kaj pomlad!

Tu je Srečko, kakršen je v resnici bil — preprost, resničen, nikdar ponarejen. Kako močno se razlikuje od vseh drugih naših mladih, ki se naravnost pote, samo, da morejo ostati originalni. Ali pa tista razigrana razposajenost polna vedrine, mladosti, ki je je bil ves poln.

Vetri v polju.

Vetri v polju šumijo,
trave mehko valovijo,
solnce v dolini blešči,
kaj, če si daleč Ti!

Zvonovi svečano zvonijo,
njihovi glasovi se v vetru gubijo,
in sredi polja sem čisto sam.
Kdo hoče žalost? — Jaz mu [jo dam . . .

Ali je moč napisati še bolj preprosto pesem, kakor jih je napisal veliko število Srečko? V pretežni večini opeva kraške bore. Do nezavesti ga omamlja njihovo šepetanje in jih vprašuje tako, kakor je mogel in znal vprašati samo on:

Trudno sanjajoči bori,
ali umirajo mi bratje
ali umira moja mati,
ali kliče me moj oče?

In nadaljuje ves truden, bolan:

Brez odgovora vršijo,
kakor v trudnih, ubitih sanjah,
ko da umira moja mati,
ko da kliče me moj oče,
ko da so mi bolni bratje.
(Bori.)

In ko vidi, kako stopa iz hiše v hišo pomanjkanje, glad, se mu izvije iz duše:

— tretji, četrti in peti in vsi.
Tisoč in več — jaz ne morem spati.
Ničesar nimam in vendar mislim:
Vse, vse bi vam moral dati.
(Starka za vasjo.)

Srečko je kraški poet — ves je tak, kakršnega je dalo življenje, ves je tak, kakršni so vsi kraški ljudje: dobri, globoka ljubezen v srcu do vseh ljudi in zdrav, fin, življenja poln humor. Vse, kar ga je spremljalo od doma v svet, vse, vse je našlo izraza v njegovih pesmih, vse tiste ilovnate, rdeče kraške poti te vodijo iz pesmi v pesem, od enega studentca do drugega in ob poteh te pozdravljajo molčeči trudno šepetajoči bori in ti pojejo o davnih dneh in ti razodevajo tople, vroče skrivnosti ljubečih se življenj in zazre se v vas pod seboj in poloti se ga domotožje. Tako je čutil samo še Murn in samo njegova pesem je še tako neprisiljeno preprosta. Pomeša se med dekleta in je ves fantovski in prekipevajoči življenja in mlade, zdrave ljubezni.

Kako ljubi on vse to življenje na Krasu, delo, ljudi, njihovo preprosto besedo, resnično, kakor pravi sam:

Ljubim jih, o bolj jih ljubim
od vas, meščanskih poetov!

S trpečim, zatiranim narodom se je prelil, zliv v eno samo življenje, ki ga je vedno živel, sleherni njegova pesmica je en sam krik proti krivicam, ki se zgrinjajo dan na dan nad našim življenjem tam doli. Zato tako velika njegova ljubezen do vsega. Narod je to sam dobro vedel in se je ves potrt poslavljajal od svojega mladega pesnika in mu zasul grob z rožami. Ljubil pa je svoj tlačeni rod tem bolj, čim večja je bila njegova bol, trpljenje in čim nizkotnejše je bilo njegovo ponižanje, ljubil ga je tudi radi tega, ker je ljubil, neizmerno ljubil vse tlačene, ponižane in opljuvane. In preko oceana kliče v Indijo: brat, in odmeva v Perzijo in v črno Afriko.

O, naj zapojejo zlate sirene
v srce človeka: »Človek, vstani!«

Tako je prevedel tudi Romain Rollandov: Manifest svobodnim duhovom, kjer poziva vse kulturne delavce v močno falango, da v bodoče preprečijo vsa orgiastična krvoprelitja. In tu ne pride v poštev samo en narod — tu je govor o človeštvu, Da pa ne bo laži v nas vseh "zato svobodni služimo svobodni resnici, brezmejni v sebi, ki ne pozna zunanjih meja, brez nacionalnih predsodkov, brez razrednih privilegijev. Da, veselimo se člo-

veštva in ljubezni do človeštva."

In nisi se ustrašil vreči med naše frakarstvo, pijano in krmežljivo rodoljubarstvo ob Koroškem dnevu, da bomo rešili zatirane ljudi onstran meja šele tedaj, ko ne bomo več poljubljali vsi hlapčevski umazanih, pravičnih, "zavezniških rok".

Kajti dokler so v Društvu narodov Angleži, Francozi in Italijani, ki kolonije in manjšine sami zatirajo, do takrat manjšinsko vprašanje ne bo rešeno, ker svet se deli samo v dvoje skupin: v zatirajoče in v zatirane. Društvo narodov je društvo zatirajočih. Zato tam ni iskati pravice zatiranim!

Tako si govoril Ti naš prečudni otrok in Tvoja beseda je izvenela v resničen, trd, trd za naše Florijane, vse pretrd akord: Šele tedaj, ko bomo stali, ne človek proti človeku, ampak človek za človeka!

Taka je bila Tvoja beseda in nikakor bi si ne mogli misliti, da bi Te bila venčala naša dolina šentflorjanska.

Pa nič zato, kaj bi s tem: nič malodušnosti, kakor glasen manifest nam zveni iz graba: borba, ki smo jo započeli vsi, naj se poostri. Delo je bila Tvoja himna in življenje in delo je tudi naša najmočnejša afirmacija zdravja, ki smo od njega vsi prežeti.

Tako je šla mladina po smrti Kettejevi in Murnovi s Cankarjem na čelu v boj za svoje ideale, tako gremo tudi mi s Teboj v borbo za ideje, ki so nas družile."

Ob 100-letnici smrti pesnika Srečka Kosovela (1904–1926) je Vlada Republike Slovenije razglasila leto 2026 za Kosovelovo leto. Razglasitev pomeni veliko podporo pri krepitevi prepoznavnosti pesnika Krasa, pa tudi poklon izjemnemu slovenskemu pesniku, ki je pomembno zaznamoval slovensko literarno obdobje 20. stoletja, nadvse aktualen pa ostaja še danes.

Pripravil: **Jože Jan**

Viri: Svobodna Slovenija, NUK, Ognjišče, Slovenska biografija, Obrazi slovenskih pokrajin, Mladina

POSLEDNJE OBHAJILLO

Ko bo razbit že moj obraz
in moja roka brez moči
in moje srce brez krvi —
in nad menoj triumf pravice
bo razprostrl krvavi ščit,
ko bom že skoro ubit

in ležal bom pred vami sam,
obkrožil usta bo smehljaj,
ko da bi angelov sijaj
razsvetlil moj teman obraz,
in srce moje trudno, ubito
umrlo rado bi, da se spočije,
kot je Njegov ukaz,

tedaj bo svetli duh stremljenj,
ki srce mi jih je rodilo,
ponižanj, porazov in trpljenj
poslednje moje obhajilo,
da sem boril se v duhu čist
in kot borilec moram umreti;
in takrat prišel bo oteti
me iz trpljenja beli Krist.

V SVOBODNI SLOVENIJI *pred 75 leti*

OB 10. LETNICI USTANOVITVE "SLOVENSKE LEGIJE"

Svobodna Slovenija, Leto IX - Št. 17 (27. 4. 1951)

Nenadna zasedba celotnega slovenskega ozemlja po treh okupatorjih v aprilu 1941 je tako ves narod kot njegove predstavnike postavila pred vprašanje: Kakšno stališče zavzeti v času sovražne okupacije in kaj svetovati narodu mimo okupatorja v svrhu pravnega in narodu koristnega zadržanja. Da ne sodelovati z okupatorjem in ga ne podpirati v borbi proti zapadnim zaveznikom je bilo vsem jasno, prirodno in samo po sebi razumljivo.

Kaj pa z odporom?

Zasedba Francije in Češko-Slovaške je dovolj jasno pokazala, da zavezniki Francozi, Angleži in Amerikanci nikogar ne silijo k sovražnim akcijam proti nacistom, dokler to ne bi bilo usklajeno z zavezniškimi načrti. Še več! Čehom in Francozom je bilo celo izrecno naročeno, naj se vzdržijo slehernih akcij, škodljivih narodni skupnosti in imetju, in naj čakajo, da bodo na dano zavezniško povelje kot sveže ohranjeni borci posegli v odločilne boje pri osvobojanju domovine. Po istem

pravila smo se hoteli ravnati tudi Slovenci v vsej ogromni večini pametno in trezno mislečega prebivalstva: Izvesti organiziranje tajnih oddelkov, ki naj čakajo vse do onega dne, ko bo zavezniškemu poveljstvu nastop slovenskih borcev potreben. V ta namen je bila ustanovljena 29. aprila 1941 "Slovenska legija". Izredno močan odmev je našla v narodu in je kmalu tajno povezala tisoče slovenskih fantov in mož. Prvotni cilj te organizacije je bil: pripraviti se, organizirati in ohraniti do odločilnega trenutka, ves čas pa preko tajnega vodstva zastopnikov večinskih strank biti v zvezah z našimi narodnimi predstavniki v inozemstvu. Enake cilje je zasledovala "Sokolska legija". Po medsebojnem dogovoru naj bi vodstvi obeh legij delali v soglasju za skupni končni cilj.

Tej zamisli političnega zadržanja vsega naroda napram okupatorju so se z orožjem v roki uprli komunisti, katerih načrt — izvedba revolucije — je zahteval že v septembru 1941 objavo od OF podpisanega sklepa, po katerem je justificirati vsakogar, ki bi se

osvobojevanja slovenskega naroda lotil izven omrežja OF in KPS. A strogim navodilom Moskve je bilo treba slediti: KPS se je zato uprla londonski vladi, uprla slovenskim predstavnikom v njej, uprla "Slovenski zavezi", uprla zdravemu mišljenju ogromne večine slovenskega naroda ter poglala svoje prve borce v navidezni boj proti okupatorju, resnično pa začela z likvidacijami Slovencev in revolucijo. S svojim septembrskim sklepom je OF in KPS preko nje šla v odkrit boj proti narodnim koristim in v službo interesov Kominterne. Zato je bila dolžnost Slovencev, da so morali iz skritega pripravljalnega dela za končni osvobodilni boj, napadeni od komunistov, poseči v samoobrambno borbo. Temu stanju sta se morali prilagoditi tudi Slovenska in Sokolska legija.

Izraba sovražne okupacije je tako slovenski narod zaradi komunistov veljala na desetisoče življenj, veljala milijonsko škodo na narodnem imetju, veljala končno tudi ugled v širnem svetu; izvedba revolucije in prihod komunistov na oblast pa je slovenstvo,

utrjeno v krščanstvu in zahodni civilizaciji, odtrgala od zahoda in ga vklenila v obroč komunističnega azijskega gospostva.

Danes pa slovenski narod preživlja novo tragedijo: Vse nade je stavil na zapad; veroval je, da bo ta zapad, ki mu je komunistično diktaturo vsilil, spoznal usodno zmoto in rešil narod suženjstva.

Pa je v merjenju sil pred novim svetovnim spopadom zopet naš narod postavljen pred preizkušnjo. Komunistem ga tlači in uničuje. Zapadni svet pa si je zamašil ušesa, da ne čuje krikov bolečin tega naroda. Tlačitelj in krvnik našega naroda - komunist - naj bi zapadnemu svetu pomagal v borbi proti — komunizmu.

Za nas, ki smo komunizem doživeli in nas ne more premotiti nobena propaganda, je to najmanj — nerazumljivo.

Pred desetimi leti smo prvi dan okupacije verovali, da bo dan svobode prišel. Prišel je po končani vojni za mnoge, za nas ne. Kljub temu še danes verujemo z nezmanjšano vero, da bo dan svobode končno le prišel. Prosimo samo Boga, da bi vzdržali v tem upanju in veri tudi naši bratje in sestre v domovini, ki morajo prestajati vedno težje preizkušnje in vedno hujša razočaranja.

KAJ SE KUHA V SVOBODNI? | *Locro (za 12 oseb)*

Locro (beri lokro) je enolončnica, ki so jo prvi pripravljali Indijanci Inki. Glavna sestavina je bila bela koruza, dodatki pa predvsem razne druge zelenjave, ki so jih poznali: buča, krompir, sladki krompir, fižol. Po prihodu Špancev, ki so v Ameriko uvedli govedo, so začeli dodajati še različne kose mesa.

Kot vsaka ljudska jed ima seveda veliko različic, je pa to predvsem vroča in kalorična zimska hrana, ki potrebuje več ur kuhanja. V našem primeru bomo uporabili kos mesa, ki mu v Argentini pravijo pleče, poleg zelenjave pa bomo dodali še svinjsko kožo ali svinjsko tačko, da bo jed bolj gosta in viskozna.

Lokro je še vedno tipična jed severozahodne Argentine, postal je pa tudi prava narodna jed ob najpomembnejših državnih praznikih — to sta Dan domovine 25. maj in Dan neodvisnosti 9. julij. Ne pozabimo, da je v tem času v Argentini pozna jesen oz. zima, zato se vroča

enolončnica prav posebno prileže.

Pri nas v Slomškovem domu v Ramos Mejiji pa imamo že več kot desetletno tradicijo, da ga pripravimo ob dnevu prijateljev, ki ga v Argentini praznujemo vsakega 20. julija, in se zberemo, da to delimo.

Na tej [povezavi](#) si lahko ogledate, kako pripravimo locro:

PRIPRAVA:

Fižol in koruzo namočimo 8–12 ur. Ostale sestavine narežemo na kocke (cca 3 cm).

Koruzo in fižol eno uro kuhamo v vodi, da se zmežčata.

V večjem loncu, namazanem z oljem, dobro popečemo meso in slanino. Potem dodamo skuhamo koruzo in fižol, nato še kocke buče in sladkega krompirja, jušni kocki in svinjsko tačko. Po potrebi tudi malo vode.

To kuhamo pol ure, nato dodamo še nare-

zan chorizo in začimbe: sol, papriko, kumino, poper in ingver. Znižamo temperaturo in zelo počasi kuhamo še dve do tri ure, da se vse sestavine zmežčajo. Med kuhanjem večkrat premešamo in po potrebi prilijemo še malo tekočine.

PRIPRAVA OMAKE:

Zeleno čebulo drobno sesekljamo in jo skupaj z začimbami premešamo v vročem olju.

Lokro postrežemo v skledicah ali globokih krožnikih in ga polijemo z omako.

SESTAVINE:

500 g bele koruze
250 g gramov maslenega fižola
1 kg govejega mesa (pleče ali rosbif)
250 g slanine
1 chorizo colorado (pikantni rdeči chorizo)
700 g buče

250 g sladkega krompirja (batate)
2 goveji jušni kocki
1/2 svinjske tačke
olje
začimbe: sol, paprika, sladka paprika, ingver, kumina, poper

OMAKA:

200 g zelene čebule
2 dl olja
začimbe: paprika, sladka paprika

Ariel Mazières

¿QUÉ SE COCINA EN SVOBODNA? | *Locro (para 12 personas)*

El locro es un guiso de origen incaico, originalmente preparado con vegetales (zapallo, papa, batata, maíz, porotos). Tras la conquista española, que introdujo el ganado, se le comenzaron a agregar diversos cortes de carne.

Como todo plato popular, tiene muchas variantes pero principalmente es un guiso de invierno caliente y calórico que requiere varias horas de cocción. En nuestro caso, usaremos el corte de carne que en Argentina se llama paleta y además de la verdura vamos a agregar cuerito o pata de cerdo para darle consistencia y una textura viscosa.

El locro sigue siendo un plato típico del noroeste argentino y se ha convertido en una costumbre nacional consumirlo en las fiestas nacionales más importantes: el 25 de mayo, día que se conmemora el Primer Gobierno Patrio

y el 9 de julio, Día de la Independencia. No olvidemos que en esta época del año en Argentina es finales de otoño o invierno, por lo que un guiso caliente es especialmente apropiado.

Aquí en el Slomškov dom en Ramos Mejía, tenemos la tradición desde hace más de una década de prepararlo para el Día del Amigo, que se celebra en Argentina cada 20 de julio y nos reunimos para compartirlo.

PREPARACIÓN:

Remojar los porotos y el maíz de 8 a 12 horas. Cortar los demás ingredientes en cubos (de aproximadamente 3 cm).

Cocinar el maíz y los porotos en agua durante una hora, hasta que estén blandos.

En una olla grande, rehogar la carne y la panceta. Luego, agregar el maíz y los porotos cocidos, los cubos de calabaza y batata, los cubi-

tos de caldo y la pata de cerdo. Si es necesario, agregar un poco de agua.

Cocinar durante media hora, luego agregar el chorizo en rodajas y las especias: sal, pimentón, comino, pimienta y jengibre. Reducir el fuego y cocinar a fuego muy lento durante dos o tres horas más, hasta que todos los ingredientes estén blandos.

Revolver varias veces durante la cocción y agregar un poco más de líquido si es necesario.

PREPARACIÓN DE LA SALSA:

Picar finamente la cebolla de verdeo y rehogarla junto con las especias en el aceite caliente.

Servir el locro en tazones o platos hondos y agregarle la salsa.

Pueden ver un video sobre la preparación del locro en este [link](#).

INGREDIENTES:

500 g de maíz blanco
250 g de porotos de manteca
1 kg de carne de vaca (paleta o roast beef)
250 g de panceta
1 chorizo colorado
700 g de calabaza
250 g de batata
2 cubitos de caldo de carne
1/2 pata de cerdo
Aceite
Especias: sal, pimentón dulce, pimentón dulce, jengibre, comino, pimienta

SALSA:

200 g de cebolla de verdeo
2 dl de aceite
Especias: pimentón dulce, ají molido

Ariel Mazières

KOLEDAR

17. maja
71. Slovenski dan in 66. Obletnica - Slovenski dom San Martin

24. maja
Žegnanje v cerkvi Marije Pomagaj

6. junija
praznik Presvetega Rešnjega Telesa: v cerkvi Marije Pomagaj, v Slovenski hiši, sv.maša in procesija

14. junija
Spominska proslava v Slovenski hiši

OSEBNE NOVICE

† SMRT

15. maja je odšel po večno plačilo k Bogu **Matevž Vodnik** (93).
Naj počiva v miru!

“ ZA RAZMISLEK IN NASMEH ”

“En dober pregovor na dan, prežene slabo voljo stran”

PREGOVORI IN CITATI

BREZDELJE

Tako v Argentini kot v Sloveniji je 1. maj praznik dela in delavcev. Se pa v Sloveniji praznuje na poseben način. Marsikje po Sloveniji se praznovanje začne že na predvečer s kresom. Eno večjih kresovanj je bilo tudi letos na ljubljanskem Rožniku. Praznovanje se nadaljuje 1. maja zgodaj zjutraj s prvomajskimi budnicami, ko pihalne godbe prebudijo prebivalce mnogih mest in vasi po celi Sloveniji. Po nekaterih vaseh je tudi tradicija, da se postavijo mlaji in se priredijo prvomajski pohodi.

Na praznik dela se spominjamo zatrtja delavskih protestov v Chicagu 1. maja 1886. Tamkajšnji delavci so zahtevali osemurni delovnik, v spopadu s policijo je bilo ubitih šest protestnikov.

Katoličani pa 1. maja obhajamo god sv. Jožefa delavca, moža Device Marije in Jezusovega krušnega očeta. Pobožnost do sv. Jože-

fa je Cerkev ohranjala in gojila skozi mnoga stoletja svoje zgodovine. Praznik sv. Jožefa je na 19. marec postavil papež Sikst V. ob koncu 15. stoletja, papež Pij XII pa je leta 1955 ustanovil liturgični praznik sv. Jožefa Delavca, ki se praznuje 1. maja.

Papež Frančišek je ob spominu na 150. letnico razglasitve sv. Jožefa za zavetnika vesoljne Cerkve razglasil “Leto svetega Jožefa”, ki je potekalo od 8. decembra 2020 do 8. decembra 2021. V apostolskem pismu je papež Frančišek o delu med drugim napisal: “Potrebno je, da razumemo pomen dela, ki daje dostojanstvo, ki postane sodelovanje pri delu odrešenja in priložnost za uresničitev zase in za družino, ki je prvotno jedro družbe. Kdor dela, sodeluje z Bogom, ker postane mali ustvarjalec sveta, ki nas obdaja”. Papež je gledal na poslabšanje brezposelnosti zaradi pandemije Covid-19: “noben mlad človek, sploh noben človek, nobena družina brez dela!”

O brezdelju najdemo tudi nekaj pregovorov:

- V domu brezdelja se množijo samo sanje. (kitajski pregovor)
- Brezdelje je nekoč pogubilo kralje in cvetoča mesta. (latinski pregovor)
- Brez dela ni jela. (slovenski pregovor)
- Kadar vrtnar spi, hudič plevel sadi. (nemški pregovor)
- Brezdelne roke so hudičeva delavnica. (angleški pregovor)
- Kdor se delu izmika, ga večkrat lakota pika. (slovenski pregovor)
- Če se želiš spočiti, se ogibaj brezdelju. (španski pregovor)
- Brezdelje je začetek vseh pregreh. (nemški pregovor)
- Nihče nima toliko dela, kot tisti, ki nima nobenega. (francoski pregovor)
- Brez muje se še čevelj ne obuje. (slovenski pregovor)

Izbral: **Jože Jan**

Sobota
6. junija

**PRAZNIK
PRESVETEGA
REŠNJEGA
TELESA**

V cerkvi Marije Pomagaj.
Ob 19.30 uri
sv. maša in procesija.
Pridite, da počastimo
Jezusa

SLOVENSKI DOM SAN MARTÍN

**71. SLOVENSKI DAN
66. OBLETNICA**

Tvoje ime, Slovenija, mi vliiva blagoslov.

Nedelja, 17. maja 2026

- 9.00 Sveta maša v zavodu Srca Jezusovega
- 10.15 Dviganje zastav na dvorišču doma
- 11.00 Kulturni program
- 13.00 Družinsko kosilo
- 15.30 Kulturno srečanje folklorne in glasbe

Prosta zabava ob zvokih skupine Potomci

SLOVENSKI DOM
SAN MARTÍN

REPUBLIKA SLOVENIJA
URAD VLADE RS ZA SLOVENCE V
ZAMEJSTVU IN PO SVETU

Ramón Carrillo 2362, San Martín
Buenos Aires, Argentina

**Žegnanje v cerkvi
Marije Pomagaj**

Z Marijo pričakujemo Svetega Duha.

24. maja 2026

9.30 - rožni venec in spovedovanje
10.00 - sv. maša

za vse rajne slovenske duhovnike,
za žive in pokojne dobrotnike cerkve ter za
vse pokopane v cerkvi.

Po sv. maši pete litanije Matere Božje.

Po sv. maši prijateljsko srečanje!

Ramón L. Falcón 4158, CABA

Svobodno Slovenijo podpirajo

REPUBLIKA SLOVENIJA
URAD VLADE ZA SLOVENCE V
ZAMEJSTVU IN PO SVETU

Antonio Podržaj e Hijos S.R.L.

Grupo HZ

SL*AR
CÁMARA DE COMERCIO
ESLOVENO ARGENTINA

BAJDA s.r.l.

SVOBODNA SLOVENIJA | Glasilo Slovencev v Argentini

Ustanovitelj: Miloš Stare

Lastnik: društvo Zedinjena Slovenija

Predsednik: Jure Komar

Uredniška ekipa:

Jože Jan, Tomi Kastelic, Sofi Komar,
Lucijana Vombergar in Leila Erjavec

SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LI BRE

Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires - Argentina

email: svobodna.ba@gmail.com

www.svobodnaslovenija.com.ar